

INSUFICIENȚA RENALĂ CRONICĂ ȘI EVALUAREA ETIOLOGIEI

Artur Munteanu¹, Mihaela Stoica², Ecaterina
Munteanu², Oxana Sârbu², Marakkatt Athira
Rameshan², Svetlana Gavriiliuc²

Conducător științific: Valeriu Istrati²

¹Catedra de urgențe medicale „Gheorghe Ciobanu”, USMF „Nicolae Testemițanu”

²Disciplina de medicină internă-semiologie, USMF „Nicolae Testemițanu”

Introducere. Insuficiența renală cronică (IRC) este o problemă majoră de sănătate la nivel mondial, datorită proporțiilor epidemice și asocierea acesteia cu riscul cardiovascular. S-a estimat că IRC afectează aproximativ 15% din adulții din lume. Conform ultimei actualizări a ghidului KDIGO (Kidney Disease: Improving Global Outcomes) din 2024, până la 25% din IRC diagnosticate au o etiologie neidentificată. **Scopul lucrării.** Evaluarea potențialilor factori etiologici în insuficiența renală. **Material și metode.** Am analizat ultimul ghid pe bolile renale precum și literatura de specialitate din ultimii 10 ani cu căutarea cuvintelor cheie. **Rezultate.** Ca și factori etiologici a IRC sunt bolile glomerulare-glomerulonefritele cauzate de boli autoimune sau boli vasculare și nefropatia diabetică. Din bolile tubulo-interstițiale se includ nefrita tubulo-interstițială cronică și pielonefrita cronică. Printre alte cauze se numără hipertensiunea arterială, ateroscleroza, obstrucția tractului urinar și bolile sistemice ca amiloidoza, mielomul multiplu, sarcoidoza. Evaluarea etiologiei presupune colectarea minuțioasă a anamnezei, aprecierea exactă a investigațiilor imagistice și la necesitate abordarea multidisciplinară. **Concluzii.** Evaluarea etiologiei insuficienței renale cronice este esențială pentru un management eficient și pentru prevenirea progresiei bolii. Managementul adecvat al IRC implică controlul factorilor de risc și comorbidităților, terapie medicală specifică și, în stadiile avansate, tratament de substituție renală. **Cuvinte-cheie:** Insuficiența renală cronică, etiologie, evaluare.

CHRONIC RENAL FAILURE AND ETIOLOGY ASSESSMENT

Artur Munteanu¹, Mihaela Stoica², Ecaterina
Munteanu², Oxana Sârbu², Marakkatt Athira
Rameshan², Svetlana Gavriiliuc²

Scientific adviser: Valeriu Istrati²

¹Gheorghe Ciobanu Department of Medical Emergencies, Nicolae Testemițanu University

²Internal Medicine and Semiology Discipline, Nicolae Testemițanu University

Background. Chronic kidney disease (CKD) is a major health problem worldwide due to epidemic proportions and its association with cardiovascular risk. It has been estimated that CKD affects approximately 15% of adults worldwide. According to the latest 2024 KDIGO (Kidney Disease: Improving Global Outcomes) guideline update, up to 25% of diagnosed CKD have an unidentified etiology. **Objective of the study.** Evaluation of potential etiological factors in renal failure. **Material and methods.** We analyzed the latest guide on kidney diseases as well as the literature from the last 10 years with keyword search. **Results.** As etiological factors of IRC are glomerular diseases - glomerulonephritis caused by autoimmune diseases or vascular diseases and diabetic nephropathy. Tubulointerstitial diseases include chronic tubulointerstitial nephritis and chronic pyelonephritis. Other causes include hypertension, atherosclerosis, urinary tract obstruction and systemic diseases such as amyloidosis, multiple myeloma, sarcoidosis. The evaluation of etiology involves the careful collection of the anamnestic, the exact assessment of the imaging investigations and, if necessary, the multidisciplinary approach. **Conclusions.** Assessment of the etiology of chronic renal failure is essential for effective management and prevention of disease progression. Appropriate management of CKD involves control of risk factors and comorbidities, specific medical therapy, and, in advanced stages, renal replacement therapy. **Keywords:** Chronic renal failure, etiology, evaluation.